

Sikfångsternas ursprung i Finska viken och utplanteringarnas betydelse

29.09.2026

Antti Lappalainen

EMKVR
2021-2027

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Innehåll

- Sikfångster och utplanteringar i Finska viken
- En ny metod för att fastställa fiskarnas ursprung
- Sikfångsternas ursprung i Finska viken
- Resultaten av utplanteringar med ensamriga sikar samt framtida risker för verksamheten i Finska viken
- Slutsatser och rekommendationer

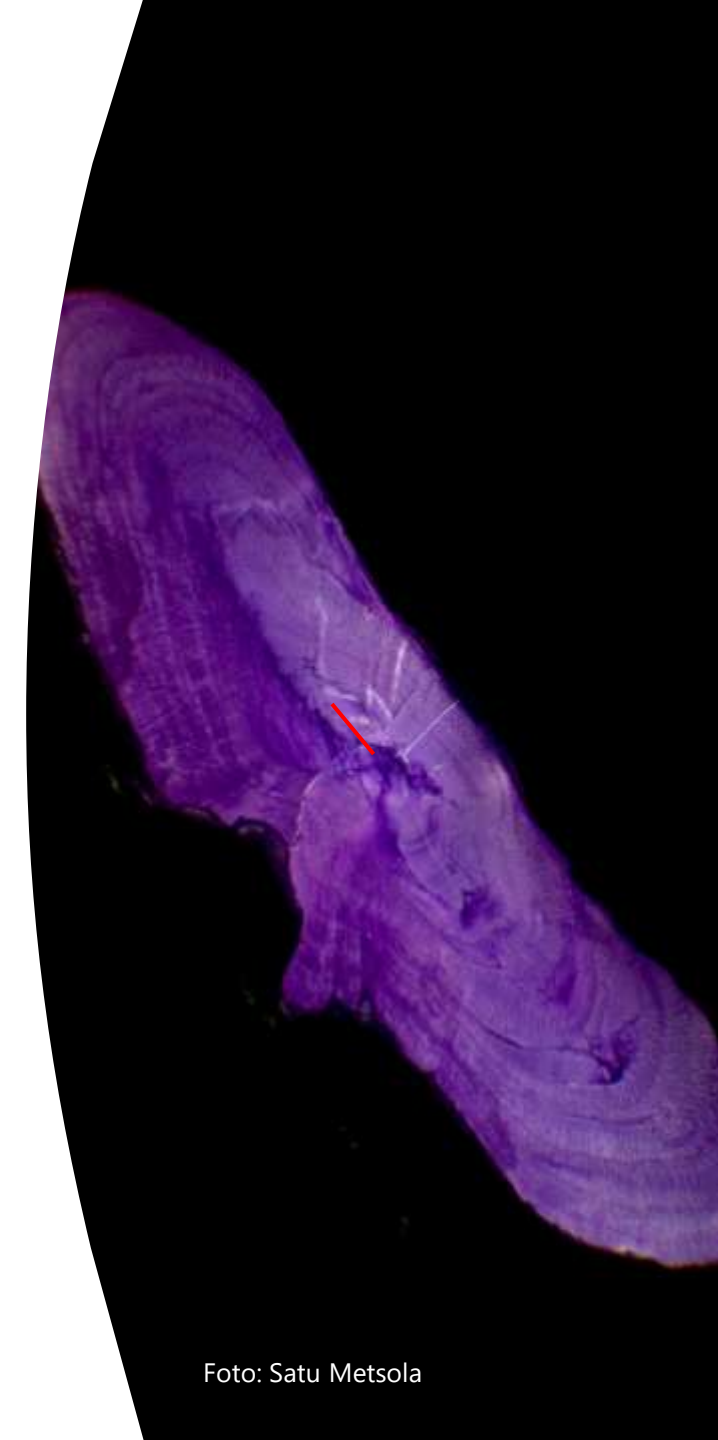
Foto: Lari
Veneranta

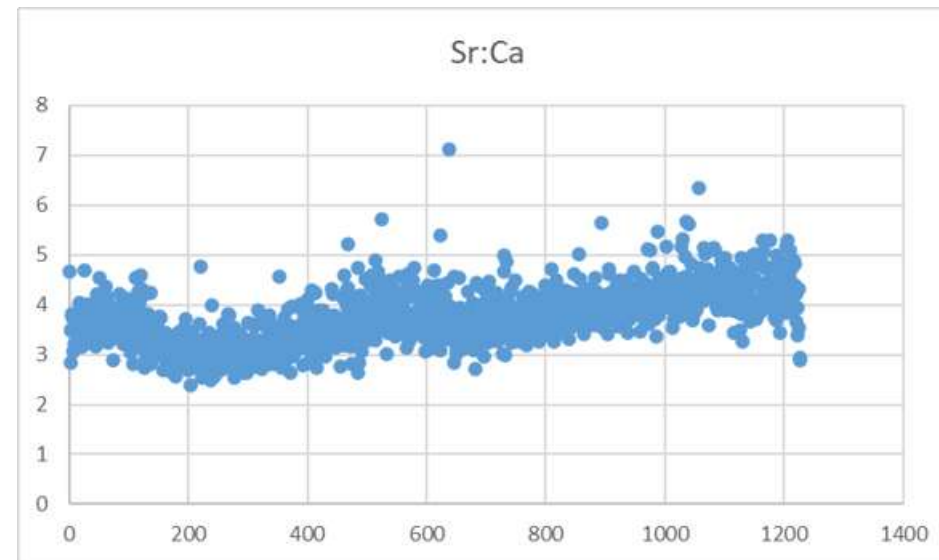
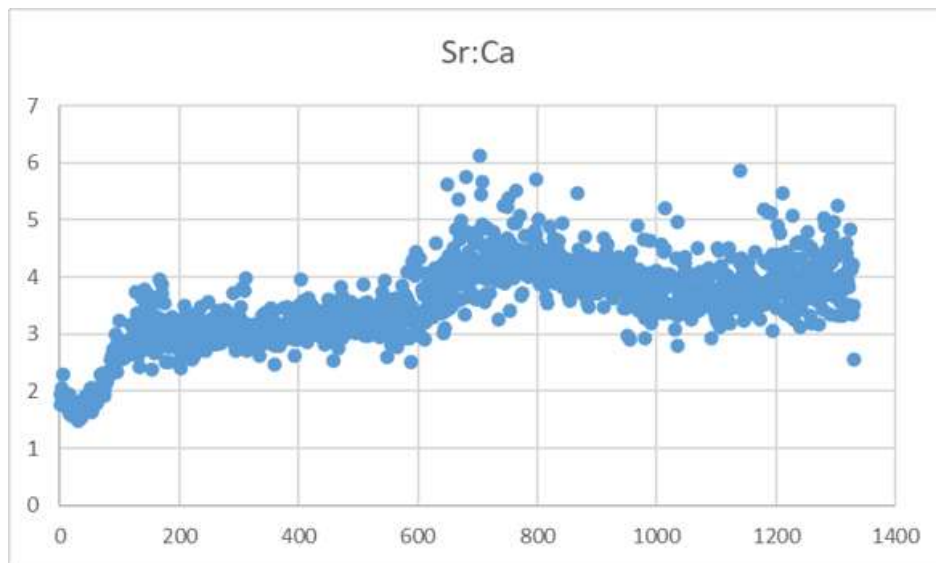
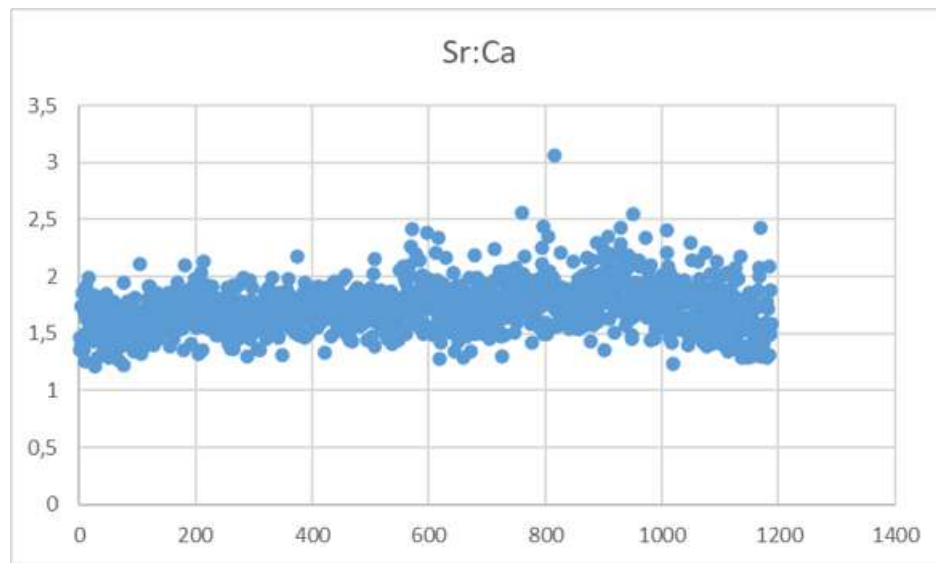
Sikfångster och utplanteringar i Finska viken

- Sikfångsten i Finska viken är i dag cirka 100 ton per år. Fritidsfiskarna står för huvuddelen av fångsten, medan de kommersiella fiskarnas fångster minskar.
- Sikfångster bygger till stor del på utplanteringar. Årligen utplanteras cirka 0,5 miljoner ensamriga vandringssikar och 3–6 miljoner nykläckta yngel. Därtill förekommer naturlig reproduktion av vandringssik i några älvar samt havslekande sik i de östra delarna av Finska viken.
- Resultaten av utplanteringar med ensamriga fiskar har tidigare undersökts bland annat med hjälp av fiskmärkningar (färgmärkning och Carlin-märken):
 - Utplanteringar i Nyland i slutet av 1980-talet (Raitaniemi m.fl. 1996)
 - Utplanteringar i slutet av 1990-talet och början av 2000-talet (Koivurinta och Vähänäkki 2004)
 - Resultaten är sannolikt redan föråldrade

Otolitanalys som ny metod

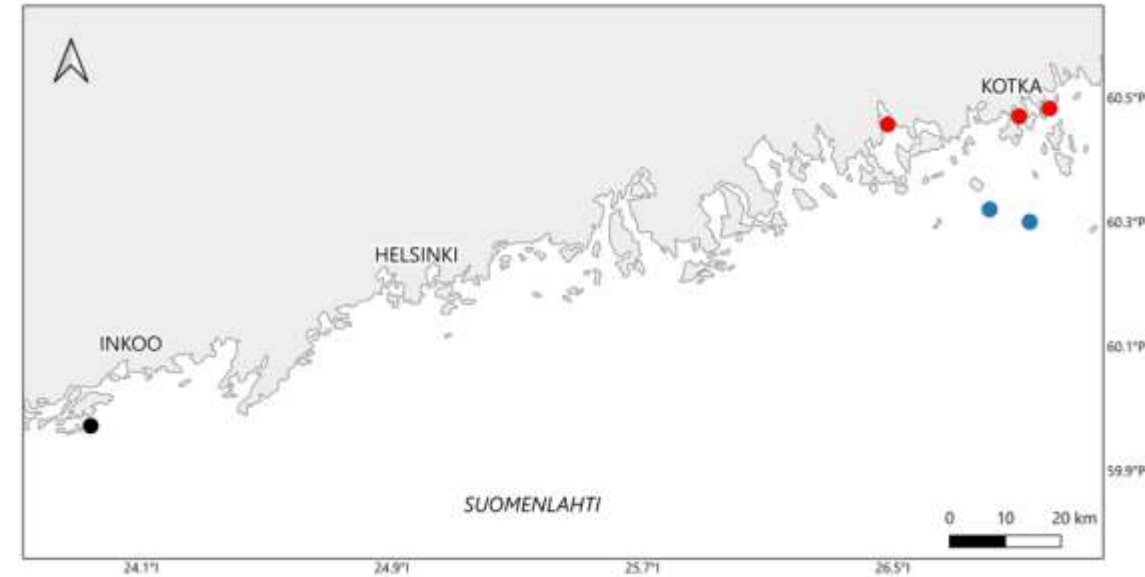
- Genom kemiska analyser av otoliter kan man få information om fiskindividernas livsmiljö under olika livsstadier – nära otolitens kärna finns information om fiskens första sommar.
- Sr:Ca –förhållandet visar vattnets salthalt.
- Alla sikar i havsområdet är redan "märkta" under sin första sommar:
 1. Första sommaren i sötvatten → utplanterad som ensamrig
 2. En kort inledande period i sötvatten → naturligt reproducerad i en älv eller utplanterad som nykläckt yngel i en älv
- I havsvatten från början → havslekande sik eller utplanterad som nykläckt yngel i havet

Fångstprover

- 177 sikar från Kymmene älv i november 2024
- 44 sikar från Pyttis yttre skärgård sommaren 2024
- 27 sikar från Ingå sommaren 2024 och våren 2025
- Huvudmålet var att fastställa andelen sikar i fångsten som hade utplanterats som ensamriga.
- Otolitanalyserna utfördes som köpt tjänst vid Tartu universitet.

Sikfångsternas ursprung

- Andelen sikar som utplanterats som ensomriga i fångstproverna:
 - Utanför Kymmene älv 92 %
 - Pyttis yttre skärgård 68 %
 - Ingå 100 %
- **Minst 90 % av hela sikfångsten i Finska viken baserar sig på yngel som utplanterats som ensomriga.**
- I Pyttis utgjorde havslekande sik 27 % → har lokal betydelse i öster.

Om resultaten av utplanteringar av ensamriga sikar

- Sikfångsten i Finska viken år 2024 var cirka 91 ton. Av detta utgör 90 % cirka 82 ton → fångst som består av sikar som utplanterats som ettåriga.
- Antalet utplanterade ensamriga sikar 3–4 år tidigare var cirka 605 000 per år → med dessa siffror skulle resultatet av utplanteringarna vara 136 kg / 1000 utplanterade fiskar.
 - På samma nivå som tidigare uppskattningar: 100–150 kg (Vähänäkki 2004) och 195 kg (Raitaniemi m.fl. 1996).
- Alla uppskattningar är förknippade med betydande osäkerhet.
- Någon motsvarande nedgång som i resultaten för lax och öring kan dock inte ses.

Ensomriga sättfiskar

- I Finska viken ska Kymmene älvs stam användas.
- Fisken odlas i dammar med naturligt foder, främst i Koillismaa.
- Rom som mjölkats och befruktats vid Kymmene älvs mynning transporterades årligen via ett karantän-kläckeri till Koillismaa.
- Verksamheten vid karantän-kläckeriet i Kantturankoski upphörde 2023.
- Hela produktionen av sättfisk av Kymmene älvs stam är beroende av Naturresursinstitutets avelsfiskbestånd (andra generationen i anläggning, från moderfiskfångsten 2010).
- Situationen innebär en risk för hela verksamheten, eftersom den genetiska mångfalden minskar.

Slutsatser & rekommendationer

- En förutsättning för att sikfisket ska kunna fortsätta i nuvarande omfattning är att den omfattande utplanteringen av ensamriga yngel fortsätter även i framtiden.
- Finska viken behöver snarast få ett karantänkläckeri (kläckeriet i Abborfors?)! Det skulle minska riskerna i samband med utplanteringsverksamheten.
- Metoderna för utplantering av nykläckta yngel (tidpunkt och platser) bör utvecklas → på lång sikt kan detta ge en mer naturlig och mindre riskfylld metod vid sidan av utplanteringar av ensamriga yngel.

Tack!

- Mer information finns i den nyligen publicerade rapporten (publicerad 28.9).
- <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-419-215-6>

Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 56/2026

Suomenlahden siikasaaliiden alkuperä

Antti Lappalainen, Sanna Kuningas, Mats Westerborn ja
Petri Päävirrta

